

Protokoll 2/97

Møte i Bedriftsdemokratineemnda 6. februar 1997

Til stede:

Gudmund Knudsen
Sveinung Koslung
Karin M. Bruzelius
Vidar Lindefjeld
Ivar A. Myhrvold
Ragnhild M. Hagen
Gro Granden
Helene Naper

Ivar A. Myhrvold anså seg inhabil i sak 29/96 Norsk Hydro og fratrådte under dette punktet. Varamedlem Sigrun Vågeng var forhindret fra å møte, og Helene Naper (NHO) møtte som ekstraordinært oppnemnt varamedlem for Myhrvold i denne saken.

Fra sekretariatet: Hanne M. Meldal

Møtet varte fra kl 0900 til 1200

Vedtak ble truffet i følgende saker:

- Godkjennelse av møteprotokoll 10/96 og 11/96
- Årsberetning for 1996
- Delegasjon av nemndas myndighet. Saksbehandlingsregler
- Oppnevning av arbeidsutvalg
- Seminar - nye regler om europeiske samarbeidsutvalg
- Sak 29/96 Norsk Hydro ASA

Sak 1. Innkalling, godkjennelse av møteprotokoller m.v.

Det ble besluttet at sak 29/96 Norsk Hydro ASA skal behandles som siste punkt på dagsorden på bakgrunn av at Ivar A. Myhrvold fratrer som inhabil i denne saken. Ekstraordinært oppnevnt varamedlem for Myhrvold i denne saken, Helene Naper, var tilstede under hele møte. Ingen hadde innsigelser til dette.

Nemnda godkjente utkast til protokoll 10/96 under forutsetning av at denne godkjennes av Ingunn Olsen og Henriette Munkeby. Sekretariatet sender protokoll til Olsen og Munkeby med rimelig frist til å komme med eventuelle innsigelser.

Nemnda godkjente utkast til protokoll 11/96.

Sak 2. Årsberetning for 1996

Utkast til årsberetning for 1996 ble gjennomgått og i prinsippet godkjent, likevel slik at lederen og sekretæren fikk fullmakt til å foreta opprettinger i samsvar med merknader fra nemnda.

Sak 3. Oppnevning av arbeidsutvalg

Til arbeidsutvalg for perioden fram til 31. desember 1999 ble oppnevnt:

- Bedriftsdemokratinemndas leder Gudmund Knudsen
- varamedlem og bedriftsdemokratinemndas nestleder Sveinung Koslung

Medlemmer oppnevnt etter innstilling fra arbeidsgiversiden:

- Vidar Lindefjeld
- varamedlem Arnhild D. Gjønnnes

Medlemmer oppnevnt etter innstilling fra arbeidstakersiden:

- Gro Granden
- varamedlem Ragnhild M. Hagen

Sak 4. Delegasjon av nemndas myndighet . Saksbehandlingsregler

Bedriftsdemokratinemnda fattet i medhold av:

- forskrift til **aksjelovens** bestemmelser om de ansattes rett til representasjon i aksjeselskapers styre og bedriftsforsamling mv. fastsatt ved kongelig resolusjon av 10. desember 1976 med hjemmel i lov om aksjeselskaper 4. juni 1976 nr. 59, lov av 23. mai 1980 nr. 11 om stiftelser § 29 annet ledd annet punktum og fjerde ledd annet punktum, jf forskrift gitt ved kongelig resolusjon av 4. desember 1981 og Kommunaldepartementets vedtak 3. januar 1982,
- forskrift til **selskapslovens** bestemmelser om de ansattes rett til representasjon i styringsorganene, fastsatt ved kongelig resolusjon av 13. desember 1985 med hjemmel i lov 21. juni 1985 nr. 83 om ansvarlige selskaper og kommandittselskaper,
- forskrift til **statsforetakslovens** bestemmelser om de ansattes rett til representasjon i statsforetaks styre og bedriftsforsamling, fastsatt ved kongelig resolusjon 20. desember 1991 med hjemmel i lov 30. august 1991 nr. 71 om statsforetak,
- forskrift til lov av 23 august 1996 nr. 63 om **allmenngjøring av bestemmelser i tariffavtale om europeiske samarbeidsutvalg m.v.**, fastsatt ved kongelig resolusjon av 18. oktober 1996

følgende vedtak om delegasjon av nemndas myndighet og saksbehandlingsregler for nemnda:

I. Den samlede Bedriftsdemokratinemnd:

- a. Vurderer nemndas generelle praksis, drøfter prinsipielle enkeltspørsmål og fastsetter eventuelle retningslinjer for fremtidige avgjørelser,
- b. gjennomgår avgjørelser som treffes av nemndas arbeidsutvalg og nemndas leder,
- c. avgjør enkeltsaker som etter nemndas egen beslutning, lederens vurdering eller krav fra et medlem av arbeidsutvalget skal avgjøres av den samlede nemnd,
- d. treffer avgjørelser som tvisteløsningsorgan etter lov av 23. august 1996 om allmenngjøring av bestemmelser i tariffavtale om europeiske samarbeidsutvalg m.v. § 3, jf § 3 i forskrift til loven fastsatt ved kongelig resolusjon 18. oktober 1996,
- e. treffer alle øvrige beslutninger innen nemndas myndighetsområde som ikke delegeres til arbeidsutvalget eller nemndas leder til avgjørelse ved disse regler eller særskilt vedtak,
- f. godkjenner årsberetning for nemndas virksomhet.

II. Nemndas arbeidsutvalg gis fullmakt til å treffe avgjørelser i henhold til:

- a. Forskrift til aksjelovens bestemmelser om de ansattes rett til representasjon i aksjeselskapers styre og bedriftsforsamling mv. §§ 42 og 43,
- b. stiftelsesloven § 29 annet og fjerde ledd, jf forskrift gitt ved kongelig resolusjon 4. desember 1981 og Kommunaldepartementets vedtak 3. januar 1982,
- c. forskrift til selskapslovens bestemmelser om de ansattes rett til representasjon i enkelte styrende organer §§ 25 og 26,
- d. forskrift til statsforetakslovens bestemmelser om de ansattes rett til representasjon i styre og bedriftsforsamling §§ 39 og 40.

Arbeidsutvalget består av nemndas leder, med nemndas nestleder som personlig varamedlem, ett av medlemmene, samt personlig varamedlem, oppnevnt etter innstilling fra arbeidsgiverorganisasjoner og ett av medlemmene, samt personlig varamedlem, oppnevnt etter innstilling fra arbeidstakerorganisasjoner.

Arbeidsutvalget må være fulltallig for å være vedtaksført. Hvis saken haster, og det etter telefonkonferanse konstateres enighet, kan lederen bestemme at saken avgjøres ved sirkulasjon av protokoll. Utvalget treffer vedtak med alminnelig flertall.

III. Nemndas leder, eller i hans forfall nestlederen, gis fullmakt til:

- a. **å avgjøre søknader om fristendringer** etter forskrift til aksjeloven § 9 fjerde ledd, § 12 femte til niende ledd, § 24 andre ledd, § 25 fjerde ledd og § 28 femte til niende ledd, forskrift til selskapsloven § 9 fjerde ledd, § 12 femte til niende ledd, forskrift til statsforetaksloven § 9 fjerde ledd, § 12 femte til niende ledd, § 23 andre ledd, § 24 fjerde ledd og § 27 femte til niende ledd,
- b. **å treffe avgjørelser** etter forskrift til aksjeloven § 5 tolvte og trettende ledd, forskrift til selskapsloven § 5 tolvte og trettende ledd og forskrift til statsforetaksloven § 5 tolvte og trettende ledd **om tidspunktet for gjennomføringen av lovens og forskriftenes alminnelige regler** eller om gjennomføringen av nye vedtak når en tidligere godkjent unntaksordning opphører eller endres dersom saken haster og nemnda eller arbeidsutvalget ikke har truffet slikt vedtak,
- c. **å treffe avgjørelser om utsettelse av valget** etter forskrift til aksjeloven, selskapsloven og statsforetaksloven § 5 sjette ledd og § 6 sjette ledd, samt om innkalling av selskapets ledelse og representanter for de ansatte etter forskrift til aksjeloven, selskapslovens og statsforetaksloven § 5 siste ledd og § 6 siste ledd dersom saken haster,
- d. **å avgjøre søknader** også i andre tilfeller dersom det ville medføre vesentlige ulemper eller forsinkelser å forelegge saken for arbeidsutvalget og avgjørelsen på bakgrunn av nemndas praksis må anses å være klar.

Så vidt mulig konfererer lederen, eventuelt nestlederen, med arbeidsutvalgets øvrige medlemmer før avgjørelse treffes.

Fullmakten omfatter tilsvarende saker i henhold til lov om stiftelser mm. § 29 andre og fjerde ledd.

IV. Nemndas sekretariat forbereder sakene i samråd med nemndas leder, eller i dennes forfall nestlederen

Lederen, eventuelt nestlederen, treffer beslutning om ferdig forberedte saker skal fremmes til behandling i den samlede nemnd, i arbeidsutvalget eller avgjøres av lederen selv. I tvilstilfelle konfererer lederen med arbeidsutvalgets øvrige medlemmer.

Sakene avgjøres i alminnelighet i arbeidsutvalget, men avgjøres av den samlede nemnd dersom saken er av stor viktighet, av prinsipiell art eller hvis ett av arbeidsutvalgets medlemmer krever det.

V. Innkalling m.v.

Innkalling med dagsorden og sakspapirer samt vedtatte protokoller fra møter i den samlede nemnd og i arbeidsutvalget sendes samtlige medlemmer og varamedlemmer. Utkast til protokoller fra møter i samlet nemnd og i arbeidsutvalget sendes de medlemmer og eventuelle varamedlemmer som var tilstede i det aktuelle møte. "

Sak 5. Retningslinjer for Bedriftsdemokratinemndas praksis

Nemnda vedtok å utsette behandlingen av utkast til nye retningslinjer for nemndas praksis til sommeren 1997. Nemnda vedtok å inntil videre legge tidligere vedtatte retningslinjer sammenholdt med nemndas vedtakspraksis til grunn for behandling av enkeltsaker.

Nemnda vedtok at nemndas sekretariat, i samarbeid med medlemmet Gro Granden, utarbeider et revidert utkast til nye retningslinjer innen 1. mai 1997. Det ble satt en frist til 1. mars 1997 for nemndas medlemmer til å komme med eventuelle forslag eller innspill i denne forbindelse.

Sak 6. Utkast til program - seminar om de nye reglene om europeiske samarbeidsutvalg

Utkast til program for seminar om de nye reglene om europeiske samarbeidsutvalg ble gjennomgått i møtet. Det ble vedtatt at nemnda skal arrangere et slikt seminar for nemndas medlemmer og varamedlemmer våren 1997. Det vil kunne åpnes for enkelte deltakere fra Kommunal- og arbeidsdepartementet, med eventuell mulighet for samfinansiering. Nemndas leder og sekretariatet forestår det videre arbeid med seminaret.

Sak 7. Sak 29/96 Norsk Hydro ASA

Norsk Hydro ASA fikk sin nåværende konsernordning godkjent av Bedriftsdemokratinemndas arbeidsutvalg i vedtak 20.12.96, der de ansatte i Norsk Hydro ASA og norskregistrerte datterselskaper ble gjort valgbare og gitt stemmerett ved valg av ansatterepresentanter til styre og bedriftsforsamling i Norsk Hydro ASA.

Norsk Hydro ASA søker i brev av 10. januar 1997 om en særskilt valgordning for valg av de ansattes representanter til bedriftsforsamlingen i Norsk Hydro ASA i 1997, hvorefter medlemmene utpekes av de ansattes samarbeidskomiteer ut fra en liste utarbeidet av samarbeidskomiteene. I søknaden heter det : "Under henvisning til kompleksiteten og omfanget av valgprosessen, som følge av de siste endringer, har de ansattes samarbeidskomiteer foreslått overfor selskapet at valget i 1997 gjennomføres ved at de aktuelle kandidater utpekes. Samarbeidskomiteene vil da etablere en felles liste, og gjennom lokal avtale med selskapet fastlegge hvem som er de ansattes representanter for kommende valgperiode. Norsk Hydro ASA er for sin del enige i en slik framgangsmåte."

Det heter videre i søknaden: "Den nye konsernordningen i Norsk Hydro ASA innbefatter nå alle heleide bedrifter i Norsk Hydro ASA og Hydro Aluminium AS, samt majoritetseide datterselskaper. Totalt vil dermed valget av ansatterepresentanter til styret og bedriftsforsamlingen berøre 98 bedrifter i Norge."

Søknaden er undertegnet av ass. direktør i Norsk Hydro ASA, Tor-Geir Engebretsen og de ansatte, representert ved Thor Furuvald og Svein-Erik Nilsen på vegne av samarbeidskomiteene i selskapet. Videre er det gitt tilleggsopplysninger i brev av 23. januar 1997. I brevet heter det: "...at antallet bedrifter som omfattes av valget denne gangen er utvidet fra 25-30 bedrifter til ca 100. (...) I disse "nye" bedriftene har man aldri tidligere hatt noe forhold til bedriftsforsamlingsvalget i Hydro, og de er slik sett fremmed hva angår mennesker/kandidater, systemer, ordninger og tradisjoner. Bare etablering av valgprosedyrer etc i så mange nye bedrifter vil være en omfattende jobb, som må ta tid om ting skal være forsvarlig. Vi må av hensyn til generalforsamlingen i Norsk Hydro ASA avholde valget i mars, og med den tid som nå er til rådighet etter nemndas vedtak 19.12.96, vanskeliggjør dette et ordinært valg. (..)Vi understreker at søknaden kun gjelder valget for 1997, ikke som permanent ordning."

De ansattes samarbeidskomiteer, som organiserer ca 85 % av de ansatte i Norsk Hydro ASA, har i samtykkeerklæring vedlagt brev av 23. januar 1997 gitt sin tilslutning til søknaden.

Nemnda bemerker innledningsvis at den ordning som søkes godkjent for valg til bedriftsforsamlingen i Norsk Hydro ASA innebærer en indirekte valgordning. Ordningen avviker fra aksjeloven og forskriftens valgordning som forutsetter at valg skal skje av og blant de ansatte ved direkte valg, jf aksjeloven § 8-18 fjerde ledd hvor det heter at valget av de ansattes medlemmer av bedriftsforsamlingen skal skje "av og blant de ansatte".

Ved avgjørelsen har nemnda delt seg i et flertall og et mindretall.

Et flertall i nemnda (Lindfeldt, Naper, Granden og Hagen) finner på bakgrunn av de konkrete omstendigheter i saken og partenes enighet å kunne godkjenne den omsøkte ordning for valget i 1997.

Nemndas flertall legger stor vekt på at alle de ansattes organisasjoner og ledelsen i Norsk Hydro ASA ønsker den valgordningen det er søkt om. Det vises til at de organisasjoner som slutter seg til søknaden representerer et betydelig flertall av de ansatte i Norsk Hydro-konsernet. Flertallet viser i denne sammenheng til at nemnda tradisjonelt legger stor vekt på at det foreligger enighet mellom selskapet og de ansatte. Flertallet viser videre til at nemnda i to tidligere avgjørelser har godkjent valgordninger som innebærer unntak fra lovens og forskriftens regler om direkte valg (Aker AS og Norske Skogindustrier ASA).

På denne bakgrunn finner nemndas flertall etter en helhetsvurdering å kunne godkjenne søknaden som en overgangsordning ved valget til bedriftsforsamlingen i Norsk Hydro ASA i 1997.

Mindretallet i nemnda (Knudsen, Bruzelius og Koslung) tar utgangspunkt i at aksjelovens regler om de ansattes representasjon i selskapets styre og bedriftsforsamling klart

forutsetter at valget skal skje ved direkte valg "av og blant de ansatte", se aksjeloven § 8-18 fjerde ledd når det gjelder valg til bedriftsforsamlingen. Prinsippet om direkte valg er også nedfelt i forskriftens § 25 første ledd hvor det uttrykkelig er fastsatt at valget skal være direkte av og blant dem som er ansatt i selskapet. Mindretallet kan ikke finne holdepunkter for at loven eller forskriften forutsetter ordninger hvor de ansattes organisasjoner utpeker medlemmene eller andre former for indirekte valg.

Det framgår av søknaden at de forbund som står bak søknaden organiserer om lag 85% av de ansatte i Norsk Hydro ASA med datterselskaper. Dette kan tyde på at det er en viss sannsynlighet for at det ikke ville bli stilt konkurrerende lister ved et eventuelt valg. Dette er imidlertid en situasjon det er tatt hensyn til og som er regulert i forskriftens § 30 siste ledd som fastsetter at dersom det bare fremkommer ett forslag til liste, er de som er foreslått på denne listen valgt i den rekkefølge de er foreslått. Bestemmelsen forstås slik at i en slik situasjon kan valgprosessen avsluttes etter at fristen for å fremsette forslag til lister er utløpt. Forskriften synes ikke å forutsette at utvelgelsen av de ansattes representanter kan avsluttes på et tidligere tidspunkt.

Mindretallet mener generelt at prinsippet om direkte valg er et så grunnleggende element i aksjelovens regler om de ansattes representasjon i selskapets styrende organer at nemnda bare bør gjøre unntak i helt spesielle tilfeller. Partenes enighet kan på dette punkt ikke uten videre være avgjørende. Det bør ikke være nemnda, men de politiske myndigheter som i tilfelle på generelt grunnlag bør vurdere om regelverket bør endres for å åpne for indirekte valg. Nemndas mindretall kan ikke se at de forhold Norsk Hydro ASA peker på skiller seg nevneverdig fra den situasjon, som ethvert større konsern som har gjennomgått strukturelle endringer hvor nye bedrifter og nye grupper har kommet inn i konsernet, står overfor.

På denne bakgrunn mener mindretallet at søknaden må avslås.

Bedriftsdemokratinemnda fattet slikt vedtak:

"I medhold av aksjeloven §§ 8-17 og 8-18 jf forskrift gitt ved kongelig resolusjon 10. desember 1976 godkjenner Bedriftsdemokratinemnda at de ansattes representanter til bedriftsforsamlingen i Norsk Hydro ASA ved valget i 1997 utpekes med grunnlag i en felles liste som er opprettet av samarbeidskomiteene i selskapet i samsvar med selskapets søknad i brev av 10.01.1997.

I

Godkjennelsen gjelder bare ved gjennomføringen av valg i 1997.

II

For øvrig gjelder aksjelovens regler om ansattes rett til representasjon i styrende organer. "

Sak 8. Nye møtedatoer

Det ble fastsatt følgende møtedatoer for våren:

- samlet nemnd : onsdag 5. mars kl 0900

mandag 16. juni kl 1230

- arbeidsutvalget: onsdag 9. april kl 0900

onsdag 21. mai kl 0900